

Rp.
Pilocarpini hydrochloridi 0,3
Resorcini 2,0
Tincturae capsici
Tincturae cinchonae aa 5,0
Ethanoli 70% v/v ad 100,0
M.f.sol
s. wcierać w skórę głowy, wieczorem ok. 5 ml

Sprawdzenie dawek:

Chlorowodorek pilokarpiny

- stężenie w receptce: 0,3%
- zalecane stężenie zewnętrzne na podstawie danych z literatury: do 0,5%
- zakres stężeń FP: brak danych dla podania na skórę

Na podstawie dawkowania możemy wyliczyć przybliżoną, jednorazową ilość chlorowodoru pilokarpiny, która zostanie zastosowana na skórę i następnie porównać ją z dawkami podanymi w FP dla innych dróg podania: doustnej i przezskórnej.

Dla ułatwienia obliczeń przyjmijmy, że gęstość leku stanowić będzie gęstość etanolu 70% (v/v), jako że jest go zdecydowanie najwięcej (87,7g).
 Gęstość etanolu 70% (v/v) = 0,885 g/ml
 Dawka jednorazowa (= dobową) leku = 5 ml
 0,885 g – 1 ml

X – 5 ml
 X = 4,43 g

0,3 g – 100 g leku
 X – 4,43 g
 X = Dj = Dd = 0,013 g chlorowodoru pilokarpiny
 w 1 dawce leku

Dawki FP XI chlorowodoru pilokarpiny
 Doustnie $D_{j_{max}} = 0,02 \text{ g}$ / $D_{d_{max}} = 0,04 \text{ g}$
 Podskórnie $D_{j_{max}} = 0,01 \text{ g}$ / $D_{d_{max}} = 0,02 \text{ g}$

Wnioski: Możemy przyjąć, że dawka 0,013 g mieści się w normach farmakopealnych dla podania doustnego i podskórnego (podskórne jednorazowe maksymalnie – jedynie nieznacznie przekracza). Należy zaznaczyć, że lek podajemy na skórę, więc tylko niewielka jego część dostanie się głębiej, a nawet jeśli tak się stanie, ryzyko przedawkowania przy przestrzeganiu zaleceń jest znikome. Rozważania potwierdzają dane literaturowe, dlatego należy stwierdzić że stężenie chlorowodoru pilokarpiny jest bezpieczne i lek można wykonać.

Rezorcyna

Stężenie w receptce: 2%
 Zakres stężeń FP XI: roztwór 1-5%
Wniosek: Stężenie rezorcyny mieści się w zalecanym przedziale farmakopealnym.

Wykonanie

Substancje sypkie odważono na wadze proszkowej, natomiast płyny na wadze o większym dopuszczalnym obciążeniu. W 87,7 g etanolu 70% (v/v) rozpuszczono najpierw chlorowodorek pilokarpiny, po całkowitym rozpuszczeniu, dodano również rezorcynę. Jednolity roztwór przelano do butelki, dodano uprzednio odważone nalewki: z pieprzowca oraz chinową. Całość finalnie wymieszano, butelkę szczelnie zakręcono. Dołączono opis recepty na pomarańczowej sygnaturze, naklejkę „zmieszać przed użyciem” (ze względu na obecność nalewek) oraz naklejkę „trucizna”. Przy wydawaniu leku, warto poinformować pacjenta o używaniu specyfiku na nieuszkodzoną skórę oraz dokładnym umyciu rąk po jego zastosowaniu.

Opisana recepta posiada wiele modyfikacji. Kiedyś w składzie była również witamina B6 w ampułkach, teraz ze względu na braki preparatu w hurtowniach, tego przepisu już się raczej nie spotyka. Obecnie, ze względu na chwilowe braki rezorcyny, lekarze przepisują wersję omawianej recepty również bez tego składnika, jako że nie wywiera on głównego działania i nawet bez niego jest skuteczny w terapii tężenia łojotokowego.